

Лісневська А.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики
та нових медіа Київського столичного
університету імені Бориса Грінченка,
a.lisnevskaya@kubg.edu.ua

ORCID iD 0000-0002-2574-9400

Новикова Р.,

Заслужена артистка України,
доцент кафедри інформаційних комунікацій
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка,
r.novikova@kubg.edu.ua

ORCID iD 0009-0007-3859-7219

Борець А.,

кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри журналістики
та нових медіа
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка,
a.borets@kubg.edu.ua

ORCID iD 0009-0004-5747-6728

РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ МЕДІЙНИКІВ: КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД

Анотація. У статті розглянуто педагогічні засади розвитку мовленнєвих навичок майбутніх медійників з фокусом на викладання дисциплін «Постановка голосу», «Ораторське мистецтво» та практичному застосуванні мовленнєвих технік в аудіовізуальних та аудіопроектах. Проаналізовано Професійний стандарт «Журналіст» (2025), Стандарт вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» та за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво» для першого рівня (бакалаврського), відповідні навчальні плани, фахові компетентності та результати навчання освітніх програм спеціальності 061 «Журналістика» (ОП «Журналістика» КСУБГ, ОП «Журналістика та соціальна комунікація» КНУ імені Тараса Шевченка), ОП «Ведучий телевізійних програм» (спеціальність 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво») КСУБГ та визначено відповідні освітні компоненти для розвитку мовленнєвих навичок. Розглянуто комплексний підхід щодо формування дикції, розвитку артикуляції, володінні техніками дихання, тембральної гнучкості, ритміки мовлення, а також уяви та внутрішньої свободи як психологічної умови формування природної вимови, що забезпечує професійну якість усної комунікації майбутніх медійників. Окреслено методичні інструменти, що дозволяють інтегрувати лексичні і орфоепічні практики у процес професійної підготовки (на прикладі аудіовізуальних та аудіопроектів).

Ключові слова: підготовка медійників, журналістська освіта, мовленнєві навички, постановка голосу, дикція і орфоепія, аудіовізуальні проекти, аудіоформати.

© Лісневська Л., Новикова Р., Борець А., 2025

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025

Вступ. Професійна діяльність фахівця медіагалузі природно пов'язана з усним мовленням, яке визначає ефективність комунікації під час виконання професійних завдань, а також є інструментом висвітлення інформації в аудіовізуальних і аудіоформатах.

Сучасний медіапростір характеризується залученістю декількох платформ для висвітлення журналістських матеріалів, спрощення процесу виробництва аудіовізуальних продуктів за рахунок інструментів ютубу, інстаграм і тік ток. Отже, роль якісної усної комунікації за рахунок

поставленого голосу (артикуляція, орфоепія, дихання) та мовленнєвого іміджу значно зростає, адже від них залежить довіра аудиторії, впізнаваність медійного продукту та конкурентоспроможність фахівця.

Мета дослідження. Розглянути нормативні документи з підготовки майбутніх медійників у ЗВО та визначити потребу використання комплексного підходу щодо розвитку мовленнєвих навичок зазначених фахівців. **Завдання** полягає у дослідженні процесу викладання фахових дисциплін з розвитку мовленнєвих навичок майбутніх медійників з використанням комплексного підходу у навчанні, а також аналізу досліджень та практичних кейсів щодо проєктної діяльності у професійній орієнтованому середовищі, окресленню специфіку застосування методики викладання дисциплін освітніх компонентів «Постановка голосу» та «Ораторське мистецтво» в аудіовізуальних і аудіоформатах. **Методи дослідження.** Використано аналіз наукових джерел, порівняльний та описовий методи, а також педагогічне спостереження процесу фахової підготовки медійників у ЗВО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток мовленнєвих навичок стає ключовим напрямом підготовки студентів спеціальностей журналістики, медіакомунікацій і аудіовізуального мистецтва. Різноманітні аспекти підготовки медійників (журналістів) висвітлені у працях Анікеєнко М., Баландіної Н., Бутиріної М., Іванової Т., Кубко В., Маркової В.; специфіка викладання дисциплін з розвитку мовленнєвих навичок у ЗВО розглянуто та втілено у практично-аналітичний матеріал публікацій, навчально-методичних рекомендацій та посібників Башманівської Л., Башманівського В., Грицан Н., Єлісєвенка Ю. Мацько О., Климової К., Пономаріва О., окремі аспекти культури мовлення висвітлені в роботах Берегової Г., Предместнікова О., Гуцул Л., Комар Л., Луканської Г.; комунікативна культура майбутнього фахівця досліджували Галацин К., Хом'як А.; ефективність використання комплексного підходу розглядали Аніщенко О., Байбакова О., Базиляк Н., Швець М., Чепіга Я., Яковець Н. та ін. Розвиток мовленнєвих навичок здійснюється у контексті загальної культури мовлення і застосування знань української мови та літературних норм: побудови лексичних конструкцій, законів орфоепії, наголосів і акцентів для висловлення думки та висвітленні актуальної тематики. «В умовах стрімкого розвитку інформаційного суспільства та глобалізації, культура мовлення сучасного фахівця набуває все біль-

шого значення як один із ключових аспектів професійної компетентності. Ефективне володіння мовними засобами є не лише засобом комунікації, але й інструментом впливу, створення іміджу та формування довіри в професійному середовищі» (Гуцул, Л. І., Комар, Л. В., Луканська, Г. А., 2025, с. 135). Також в науковому дискурсі розглядаються питання мовленнєвої грамотності як «інструменту професійного зростання, зазначаючи, що високий рівень культури мовлення забезпечує не лише точність передачі інформації, але й емоційний вплив на аудиторію» (Галацин К., Хом'як А., 2019, с. 18) Також у працях дослідників з підготовки фахівців за спеціальністю 061 «Журналістика» йдеться про «необхідність покращення якості журналістської освіти в ЗВО України на засадах здорової конкуренції освітніх програм (ОП), які містять елементи унікальності, одним із яких може бути спеціалізація» (Маркова В., 2024, с. 178). Для фахівців медіагалузі наявність мовленнєвої грамотності є запорукою успіху в професії і значно збільшую рівень кваліфікації та можливості працевлаштування, а також надає навички роботи в різноманітних медіаформатах, створюючи не лише інформаційні, а й аналітичні та авторські матеріали: інтерв'ю, відеоблоги, подкасти.

Виклад основного матеріалу. В освітньому процесі вищої школи сьогодні ми спостерігаємо нагальну потребу вдосконалення підходів до підготовки медійників, адже висока конкурентність на ринку праці у медіагалузі потребує підготовки універсального фахівця для роботи в конвергентних медіа. Мультимедійність — характерна ознака сучасного медіапростору, тому створення написання журналістських матеріалів і створення виключно текстово-візуального контенту обмежує можливості медійників у створенні «рейтингових» інформаційних продуктів. Участь в аудіовізуальних проєктах у якості репортера, інтерв'єра, модератора програм «розмовного» формату, ведучого подкастів та відеоблогу значно збільшує професійні можливості майбутніх медійників і формує індивідуальні практичні кейси для комфортного початку професійної діяльності після отримання освіти в університеті. Професійний стандарт «Журналіст», який було затверджено відповідно висновку Національного агентства кваліфікацій, схваленого рішенням Агентства від 20.01.2025 року № 1 (відповідно до протоколу засідання Агентства від 20.01.2025 року № 6 (200) передбачає діяльність відповідних фахівців «у сфері радіомовлення та телевізійного мовлення» та сформованість відповідних

умінь/навичок «А1.У2. Вільно спілкуватися, застосовуючи усну, письмову й електронну комунікацію, українською мовою та іноземними мовами (за потреби) А1.У3. Аргументувати та висловлювати власну думку щодо інформації», а також «В1.К1. Спілкуватися з різними людьми А1.К5. Взаємодіяти з колегами під час прямого ефіру, запису аудіо-, відеоформату» (Професійний стандарт, 2025). Отже, Професійний стандарт «Журналіст» корегується з Стандартом вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналіст», а також відображено у визначенні фахових компетенцій та результатів навчання в освітніх програмах відповідних спеціальностей. Зокрема, в освітній програмі «Журналістика» перший рівень освіти (бакалаврський) Київського столичного університету імені Бориса Грінченка : загальні компетентності — ЗК 11, ЗК 12 «Здатність спілкуватись державною та іноземною мовами», спеціальні компетентності — СК3 «Здатність створювати медіапродукт» та результати навчання — РН 11, РН 12 «Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію українською та іноземною мовою». Відповідно в перелік обов'язкових освітніх компонентів програми включено ОДФ.20 «Постановка голосу» та ОД.2 «Українська мова у професійному спілкуванні», ОД. 16 «Радіожурналістика» та ОД. 17 «Тележурналістика» (ОП «Журналістика», КСУБГ, 2025). Також в освітній програмі «Журналістика та соціальна комунікація» КНУ імені Тараса Шевченка визначено додаткові спеціальні компетентності «СК09 (ЖСК) «Здатність створювати медіапродукт у сфері відображення економічних, правових, політичних питань, питань культури та мистецтва, соціальних питань, питань міжнародних відносин та інших видів діяльності», СК10. «Здатність провадити професійну медіадіяльність на кросмедійних платформах» та відповідний РН 22. «Генерувати інформаційний контент, створювати медійні продукти, поширювати інформацію про них, планувати свою роботу та роботу колег, дотримуючись правил і принципів безпечної медіадіяльності на кросмедійних платформах» (ОП «Журналістика та соціальна комунікація» КНУ імені Тараса Шевченка, 2023). Освітня програма «Ведучий телевізійних програм» за спеціальністю 021 КСУБГ, яка запроваджена в КСУБГ на основі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво» містить відповідні формулювання фахової компетентності 01 «Високий рівень виконавської

майстерності» та відповідні РН 11 та РН 16 (ОП «Ведучий телевізійних програм», КСУБГ, 2025).

Професійна модель сучасного фахівця-медійника відображена у відповідних нормативних документах та передбачає формування мовленнєвих навичок для усної комунікації як для вирішення організаційних питань та збору інформації, так і для створення журналістських медіапродуктів (аудіовізуальний та аудіоформат) та розмовних форматів ведучих телевізійних програм.

а. Викладання дисциплін «Постановка голосу», «Ораторське мистецтво», які формують усні мовленнєві навички, потребує застосування комплексного підходу в контекстному навчанні та активних методів навчання. Комплексний підхід традиційно використовується в педагогіці з давніх часів — від Я. Коменського до Монтесорі, адже його ефективність і контекстність гарантує гарні результати. Особливо цінною для аналізу становлення комплексного навчання в Україні є позиція Чепіги Я. Він вважав, що «комплекси необхідно підпорядковувати ідеї систематичного засвоєння знань. Педагог був переконаний, що комплексність слід впроваджувати не в обов'язковому порядку, а тільки досвідним, експериментальним шляхом» (Чепіга Я., 2005, С. 291–295). На думку О. Аніщенко і Н. Яковець «У практичній технології ідея цілісності начального процесу реалізується шляхом комплексного підходу. Комплексність — це єдність цілей, завдань, змісту, методів і форм виховного впливу і взаємодії» (Аніщенко О.В., Яковець Н.І., 2024, с. 179–185). Комплексний підхід передбачає системність, а застосування у навчанні фахівців тої чи іншої галузі враховує низку спеціальних компетенцій. Комплексний підхід використовується разом з системним, компетентнісним та міждисциплінарним. В попередніх дослідженнях ми висвітлювали деякі аспекти (педагогічні умови) формування професійних якостей медійників, зокрема, телевізійних репортерів та довели шляхом педагогічного експерименту важливість створення професійної орієнтованого середовища з використанням вищезазначених підходів (Лісневська А., 2015. С. 68–72).

Практичний кейс авторів статті, останні дослідження науковців у галузі педагогіки (професійної освіти), соціальних комунікацій та аудіовізуального мистецтва і виробництва надає підстави для окреслення системи комплексних видів навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях, а також обґрунтування ефективності проєктної діяльності

у специфічних аудіо та аудіовізуальних форматах (активні методи навчання, міждисциплінарність, професійно-орієнтовано середовище). Існуючий опис вправ та напрямів роботи на заняттях з дисциплін «Постановки голосу», «Ораторське мистецтво», «Культура мовлення» в усіх деталях розглянуті в публікаціях, навчально-методичних рекомендаціях посібниках (Башманівська Л. А., Башманівський В. І., 2022, Грицан Н.В., 2020, Єлісєнєв Ю., 2008, Мацько О., 2019, Пономарів О., 2017). Окремі аспекти культури мовлення висвітлені в роботах (цифри) Берегової Г., Предместнікова О. (2021), Бройнінг Л.Г. (2019), Галацин, К., Хом'як, А. (2019). Зазначені комплекси вправ можна умовно розділити на три напрями: «Дихання як основа розвитку техніки мовлення», «Дикційна чистота мовлення (артикуляція)», «Орфоепічна грамотність (паузи, інтонації)». Проте гарна вимова та сформований артикуляційний апарат не створює автоматично успішну комунікацію, адже для фахівців медійної галузі потрібна в першу чергу здібність висловлювати і доносити думку, доцільно використовувати змістовні акценти і працювати в медіа професійно, тобто в першу чергу за журналістськими стандартами. Для розуміння деталей та психологічних особливостей мовленнєвої діяльності узагальнимо деякі правила успішного усного ділового спілкування: довгі речення ускладнюють розуміння, так само, як складні й граматично не зрозумілі; голос є найсильнішим інструментом переконання, який сприймається партнером не стільки розумом, скільки почуттями, а монотонність мови часто спричиняє невдачі в комунікації; паузи виконують психологічні функції: підсилюють увагу, заспокоюють, підкреслюють сказане і допомагають відпочити; частіше використовуйте дієслова, а не іменники» (Л. Г. Бройнінг, 2019). Вкрай важливо працювати системно над зняттям затисків — внутрішньої несвободи (психофізичної особливості), адже медійник в кадрі або перед мікрофоном в студії звукозапису має поводитись природньо, а його думки ясними, мислення структурованим, голос і мовлення харизматичним. Для цього допомагають не лише дихальні вправи, а й медитативні практики, які розвивають увагу і надають можливість позбутись непотрібного напруження. Також ефективним активним методом можна вважати гру: швидко перемикаючи увагу, «казкові» історії, «баскетбол» скоромовок тощо. Отже, можна вважати, що мовленнєві навички, високий рівень мислення й гарно поставлений голос є основою компетентності медійника, а для журналістів,

дикторів, репортерів, подкастерів і телеведучих голос є основним робочим інструментом. Комплексний підхід формування зазначених компетентностей містить: тренування діафрагмального дихання; розвиток природного резонування; увиразнення особистого тембру; подолання голосових затисків; відпрацювання темпо-ритмічних й інтонаційних властивостей мовлення. Артикуляція визначає чіткість та зрозумілість інформаційного повідомлення в роботі медійника і для цього потрібно розуміти орфоепічні норми, тренувати артикуляцію (працювати зі скоромовами, наприклад).

В роботі з майбутніми фахівцями медіагалузі над розвитком мовленнєвих навичок важливим фактором є не лише метод відтворення готового матеріалу (текстів), а й створення власних журналістських матеріалів, відповідно проектних завдань. Застосування міждисциплінарного підходу допомагає активувати концентрацію уваги, засвоювати орфоепічні норми та висловлювати чітко думку, адже вона авторська. Специфікою роботи над вимовою в аудіовізуальних проєктах можна визначити інтонаційну виразність (особливо в художньо-публіцистичних жанрах), відповідності голосу емоційному тону відеоконтенту, синхронізації голосових акцентів з візуальним рядом. У документальних мистецьких форматах (закадровий текст) голос виконує також функцію наративного провідника, що розгортає і увиразнює драматургію історії.

До мовлення в радійних та подкастових продуктах (аудіоформат) вимоги жорсткіші, проте небезпека психофізичних затисків нижче, адже запис на відеокамеру — це величезне випробування для людини, а мікрофон без «глядачів» у більшості випадків спрощує задачу. В аудіоформаті відбувається диво «близького» спілкування з невідомою людиною. На радіо голос — це єдиний інструмент комунікації, отже він має бути теплий, приємний, тембр нерізкий, гучність стабільною, відсутні «шуми» артикуляції, увага до деталей інтонації та змістовних меседжей (підтексти, трактування тощо)

У Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка затверджена Стратегія розвитку до 2027 року, в якій практико-орієнтоване навчання є наріжним каменем освітнього процесу. Більшість модульних контрольних завдань або екзаменів майбутніх медійників проводиться у вигляді результатів проєктної роботи на медійних університетських майданчиках Астуді, Словопис, Радіо BG. Прикладом, аудіопроект на студентському радіо «Мої думки не тихі» та «Їхні думки — наші голоси» (2023,

2024) дозволив здобувачам не лише продемонструвати рівень сформованості артикуляційного апарату, а й змусив задуматись над сенсом професії, створити текст з висловлюванням власного світогляду та використати орфоепічні норми для донесення думки авторського тексту. До того ж, це корисний «тренажер» в роботі з технічним обладнанням. Аудіовізуальні проекти також потребують комплексного підходу у формуванні мовленнєвих навичок, адже до багатозадачності у мовлення в телестудії додається зовнішній вигляд, фотогенічність і здібність поводитись природньо перед камерою. Доволі часто такі «тренажи» на початку викликають у студентів дивування, нервозність тощо. Проте це дуже гарна практика для того, щоб визначати вже на молодших курсах формат, в якому працювати комфортніше, виконуючи журналістські задачі. Прикладом такої практики можна вважати мультимедійний проект «Словопис», в якому здобувачі освіти створили аудіовізуальний продукт «Говори українською правильно» та «Доречні наголоси» (2025). Зазначені проекти допомагають створити професійної моделююче середовище у навчанні майбутніх медійників та сприяє активному формування фахових компетенцій. Також ціка-

вими у реалізації набутих мовленнєвих навичок є проекти здобувачів освіти ОП «Ведучий телевізійних програм» «Говорить Київ», реалізований у межах навчальної практики з дисципліни «Майстерність ведучого в кадрі». Основним завданням було створити рилс (аудіовізуальний прожукт) в інстаграм про знакові київські локації, які формують унікальний характер міста: улюблені вулички, затишні кав'ярні, мистецькі простори та місця, сповнені історії (2025) серія інтерв'ю у проекті «Хто такий актор і як ним стати» (2025).

Висновки. Мовленнєві навички є основою комунікаційної компетенції медійників, тому окремі компоненти Професійного стандарту «Журналіст» та деяких освітніх програм містять дисципліни, які їх розвивають. В навчальному процесі для виконання зазначених завдань доречно використовувати комплексний підхід, який містить системність, міждисциплінарність та педагогічні умови (професійно-орієнтовано середовище). Участь в аудіовізуальних та аудіопроєктах сприяє інтенсивності розвитку мовленнєвих навичок та формує спеціальні компетенції майбутні медійників, які вони можуть реалізувати в повноцінних медіапроєктах складних журналістських форматів.

ДЖЕРЕЛА

1. Аніщенко О. В., Яковець, Н. І. *Сучасні педагогічні технології: курс лекцій*. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2005. 198 с.
2. Байбакова О., Базиляк Н., Швець М. Комплексний підхід до розвитку ключових компетентностей у студентів вищої школи європейського освітнього простору. *Академічні візії*, 2024. Випуск 32. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1285>
3. Баландіна Н., Кубко В. Досвід проектування освітньої програми з журналістики в Одеському національному політехнічному університеті. *Вісник Книжкової палати*, 2021. No 4. С. 35–40.
4. Бутиріна М. В., Анікеєнко М. П. Професійні вимоги до журналістського фаху: компетентнісний підхід. *Держава та регіони. Серія: Соц. комунікації*. 2021. No 3. С. 80–88.
5. Башманівська Л. А., Башманівський В. І. Дикція й емісія голосу. Виразність професійного мовлення журналіста: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 108 с. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/34490/>
6. Берегова Г., Предместніков О. *Культура мовлення у системі професійної підготовки молоді: монографія*. Херсон : Олді-плюс, 2021. 272 с.
7. Бройнінг, Л. Г. *Керуй гормонами щастя*. Харків: Ранок, 2019. 121 с.
8. Галацин, К., Хом'як, А. (2019). *Комунікативна культура майбутнього фахівця: монографія*. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 132 с.
9. «Говори українською правильно», «Доречні наголоси» URL: https://www.youtube.com/watch?v=xhkw_yghoM (дата звернення 27.11.2025).
10. «Говорить Київ» URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HTBehWcWL4o&list=...> (дата звернення 27.11.2025)
11. Грицан Н.В. *Техніка сценічного мовлення: навч.-методичний посібник*. 2-ге вид., переробл. і доповн. Івано-Франківськ, 2020. 286 с.
12. Гуцул, Л. І., Комар, Л. В., Луканська, Г. А. *Культура мовлення сучасного фахівця: виклики, тенденції та перспективи розвитку. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*, 2025. № 36(75), 135 с.
13. Єлісовенко Ю.П. *Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: навч. посіб.* / за ред. В.В. Різуна. Київ : Атіка, 2008 стр. 6–176.

14. Іванова Т. В. Професійна підготовка сучасних журналістів: деякі роздуми. *Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XXVI підсумкової наук.-практ. конф. викладачів МДУ, м. Київ, 22 лют. 2024 р. / за заг. ред. М. В. Трофименка*. Маріуполь : МДУ, 2024. С. 275–279
15. Лісневська А.Л. Професійно орієнтоване середовище як умова формування компетентності фахівця (на прикладі професійної підготовки телерепортера). *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. Київ : Едельвейс, 2015. Вип. 1/2(42–43). С. 68–72.
16. Маркова В. Підготовка здобувачів освіти за спеціальністю 061 Журналістика у ЗВО України: між універсалізмом і спеціалізацією. 2024. *Образ, 1 (44)*, С. 178–187. URL: <https://obraz.sumdu.edu.ua/index.php/journal/article/view/37> (дата звернення 3.12.2025). [https://doi.org/10.21272/Obraz.2024.1\(44\)-178-187](https://doi.org/10.21272/Obraz.2024.1(44)-178-187)
17. Мацько О. Голос оратора. *Дивослово*. 2019. № 6. С. 33–36.
18. «Мої думки не тихі», «Їхні думки — наші голоси». URL: <https://radio-bg.kubg.edu.ua/timetable/event/>... (дата звернення 29.11.2025).
19. Освітня програма «Журналістика» (бакалавр). Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Навчально-методичні матеріали. URL: <https://fj.kubg.edu.ua/> (дата звернення 3.12.2025).
20. Освітня програма «Журналістика та соціальна комунікація» (бакалавр). Київський національний університет імені Тараса Шевченка. URL: http://journ.knu.ua/wp-content/uploads/2023/02/orp_zhsk_2021.pdf (дата звернення 2.12.2025).
21. Освітня програма «Ведучий телевізійних програм». Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. URL: <https://fufkm.kubg.edu.ua/> (дата звернення 29.11.2025).
22. Пономарів О. Українське слово для всіх і для кожного. Вид. 2-ге. Київ: Либідь, 2017. 359 с.
23. Професійний стандарт «Журналіст». URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/719-zatverdzenij_profesijnij_standart.pdf (дата звернення 29.11.2025).
24. «Словопис». URL: <https://slovopys.kubg.edu.ua/> (дата звернення 29.11.2025).
25. «Хто такий актор і як ним стати?». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cYtvc6ETzG4&list=...> (дата звернення 29.11.2025).
26. Чепіга Я. Ф. Будова комплексу (методичний лист). В: *Вибрані педагогічні твори: навч. посібник / Упоряд., наук. ред. Л. Д. Березівська*. Харків: ОВС, 2006. 328 с.

REFERENCES

1. Anishchenko, O. V., & Yakovets, N. I. (2005). *Suchasni pedahohichni tekhnolohii: Kurs lektzii* [Modern pedagogical technologies: A course of lectures]. Vydavnytstvo NDU im. M. Hoholya. [in Ukrainian]
2. Baibakova, O., Bazyliak, N., & Shvets, M. (2024). Kompleksnyi pidkhid do rozvytku kliuchovykh kompetentnostei u studentiv vyshchoi shkoly yevropeiskoho osvithnoho prostoru [A comprehensive approach to developing key competencies among higher education students in the European educational area]. *Akademichni vizii*, 32. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1285> [in Ukrainian]
3. Balandina, N., & Kubko, V. (2021). Dosvid proiektuvannia osvithnoi prohramy z zhurnalistyky v Odeskomu natsionalnomu politekhnichnomu universyteti [Experience in designing a journalism education program at Odesa National Polytechnic University]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 4, 35–40. [in Ukrainian]
4. Butyrina, M. V., & Anikieienko, M. P. (2021). Profesiini vymohy do zhurnalistskoho fakhу: Kompetentnisnyi pidkhid [Professional requirements for journalism: A competency-based approach]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Sotsialni komunikatsii*, 3, 80–88. [in Ukrainian]
5. Bashmanivska, L. A., & Bashmanivskiy, V. I. (2022). Dyktsiia y emisiia holosu. Vyravnist profesiinoho movlennia zhurnalista [Diction and voice emission. Expressiveness of a journalist's professional speech]. Vydavnytstvo ZhDU im. I. Franka. <https://eprints.zu.edu.ua/34490/> [in Ukrainian]
6. Berehova, H., & Predmestnikov, O. (2021). Kultura movlennia u systemi profesiinoy pidhotovky molodi [Speech culture in the system of professional training of youth]. *Oldi-plus*. [in Ukrainian]
7. Browning, L. H. (2019). *Kerui hormonamy shchastia* [Take control of your happy hormones]. Ranok. [in Ukrainian]
8. Halatsyn, K., & Khom'iak, A. (2019). *Komunikatyvna kultura maibutnoho fakhivtsia* [Communicative culture of the future professional]. Vezha-Druk. [in Ukrainian]
9. «Hovory ukrainskoïu pravylno», «Dorechni naholosy». (2025). https://www.youtube.com/watch?v=xhxxw_yghoM [in Ukrainian]
10. «Hovoryt Kyiv». (2025). <https://www.youtube.com/watch?v=HTBehWcWL4o>
11. Hrytsan, N. V. (2020). *Tekhnika stsenichnoho movlennia* [Stage speech technique] (2nd ed.). [in Ukrainian]
12. Hutsul, L. I., Komar, L. V., & Lukanska, H. A. (2025). Kultura movlennia suchasnoho fakhivtsia: vyklyky, tendentsii ta perspektyvy rozvytku [Speech culture of the modern specialist: Challenges, trends, and prospects]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii "Filolohiia. Zhurnalistyka"*, 36(75). [in Ukrainian]

13. Yelisovenko, Yu. P. (2008). *Oratorske mystetstvo: Postanovka holosu y movlennia* [Oratory: Voice and speech training] (V. V. Rizun, Ed.). Atika. [in Ukrainian]
14. Ivanova, T. V. (2024). Profesiina pidhotovka suchasnykh zhurnalistiv: Deiaki rozdzumy [Professional training of modern journalists: Some reflections]. In M. V. Trofymenko (Ed.), *Aktualni problemy nauky ta osvity* (pp. 275–279). MDU. [in Ukrainian]
15. Lisnevska, A. L. (2015). Profesiino oriietovane seredovyshe yak umova formuvannia kompetentnosti fakhivtsia (na prykladi profesinoi pidhotovky telereportera) [A professionally oriented environment as a condition for competence formation (based on training television reporters)]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka*, 1–2(42–43), 68–72. [in Ukrainian]
16. Markova, V. (2024). Pidhotovka zdobuvachiv osvity za spetsialnistiu 061 Zhurnalistyka: mizh universalizmom i spetsializatsiieiu [Training journalism students: Between universalism and specialization]. *Obraz*, 1(44), 178–187. [https://doi.org/10.21272/Obraz.2024.1\(44\)-178-187](https://doi.org/10.21272/Obraz.2024.1(44)-178-187) [in Ukrainian]
17. Matsko, O. (2019). Holos oratora [The orator's voice]. *Dyvoslovo*, 6, 33–36. [in Ukrainian]
18. «Moi dumky ne tykhi», «Yikhni dumky — nashi holosy». (2025). <https://radio-bg.kubg.edu.ua/timetable/event/> [in Ukrainian]
19. Kyiv Metropolitan University named after Borys Hrinchenko. (2025). *Osvitnia prohrama "Zhurnalistyka"* [Educational program "Journalism"]. <https://f.kubg.edu.ua/> [in Ukrainian]
20. Taras Shevchenko National University of Kyiv. (2025). *Osvitnia prohrama "Zhurnalistyka ta sotsialna komunikatsiia"* [Educational program "Journalism and Social Communication"]. http://journ.knu.ua/wp-content/uploads/2023/02/opp_zhsk_2021.pdf [in Ukrainian]
21. Kyiv Metropolitan University named after Borys Hrinchenko. (2025). *Osvitnia prohrama "Veduchy i televiziinykh program"* [Educational program "Television program host"]. <https://fufkm.kubg.edu.ua/> [in Ukrainian]
22. Ponomariv, O. (2017). *Ukrainske slovo dlia vsikh i dlia kozhnoho* [The Ukrainian word for everyone]. Lybid. [in Ukrainian]
23. Profesynyi standart "Zhurnalist" [Professional Standard "Journalist"]. (2025). https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/719-zatverdenij_profesijnij_standart.pdf [in Ukrainian]
24. "Slovopys". (2025). <https://slovopys.kubg.edu.ua/> [in Ukrainian]
25. «Khto takyi aktor i yak nym staty?». (2025). <https://www.youtube.com/watch?v=cYtvc6ETzG4> [in Ukrainian]
26. Chepiha, Ya. F. (2006). Budova kompleksu [Structure of the complex]. In L. D. Berezivska (Ed.), *Vybrani pedahohichni tvory* (p. 328). OVS. [in Ukrainian]

Lisnevska A., Novykova R., Borets A.

DEVELOPING SPEECH SKILLS IN FUTURE MEDIA PROFESSIONALS: A COMPLEX APPROACH

Abstract. The article examines the pedagogical foundations of developing speech skills in future media professionals, with a focus on teaching the courses Voice Training, Public Speaking, and on the practical application of vocal and speech techniques in audiovisual and audio projects. The study analyzes the Professional Standard "Journalist" (2025), the Higher Education Standards for specialty 061 Journalism and specialty 021 Audiovisual Arts and Production at the bachelor's level, relevant curricula, professional competencies, and learning outcomes of educational programs in specialty 061 Journalism (the Journalism program of Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University; the Journalism and Social Communication program of Taras Shevchenko National University of Kyiv), as well as the Television Program Host program (specialty 021 Audiovisual Arts and Production, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University). The article identifies the educational components essential for the development of speech skills.

The research also reviews academic and practical studies on innovative pedagogical technologies in media training in higher education institutions, methodological recommendations, and sets of exercises for improving speech skills among future media professionals. Teaching Voice Training and Public Speaking, which develop oral communication skills, requires a comprehensive approach to contextual learning and the use of active teaching methods. The article outlines an integrated approach to forming proper diction, developing articulation, mastering breathing techniques, timbral flexibility, speech rhythm, as well as imagination and inner freedom as psychological conditions for natural pronunciation, which ensure professional quality of oral communication for future media practitioners. Methodological tools for integrating lexical and orthoepic practices into the training process are identified. Practical cases—students' work in audiovisual and audio projects—are presented. These projects contribute to creating a professionally oriented learning environment and support the development of key professional competencies of future media specialists.

Keywords: media training, journalism education, speech skills, voice training, diction and orthoepy, audiovisual projects, audio formats.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2025

Прийнято до друку 28.11.2025